

zadevajo, z našim Cesarstvom se takó pobratiti, de kakor bi se jim zdélo in poljubilo, bi se tudi v naše kraje preselili, na naših njivah orali in našo obertnijo in rokodelstva prevzeli. Ne bo dal, dragi prijatli na Nemškim! Takó je nismo mislili. Čeravno vas ne sovražimo, vam vender moremo réči, de je vsak sam sebi nar bližji. Sej vender naše škodne boste želéli, ako ste proti nam takó dobrovoljni, kakor pravite. Bog vas živi — na Nemškim!

Nekaj od Srbije

iz gosp. Jovan - Gabrilovičeviga državniga besednjaka.

Serbija ima 1000 štirjaskih milj v sebi. Razdeljena je v 17 okrožij — kresij, — okrožja v srece — srenje, — kterih je 54. — Zemlja je gornata; naj veči berda so na jugu, ktere se z Balkanam vkup deržé. Naj višji hribi so: Kopavnik — Kopalnik, — Ploča, Željin, Stol, Rtan. — Veči reke so: Donava, Sava, Morava, Drinja, Timok, in druge manjši.

Dežela je v prijetnim podnebj. Najlepši sta mesca kimovec in kozopersk, naj toplejši je rožni cvet. Žetva se začne v rožnim cvetu, in dožanje se v malim serpanu. Vinogradi se obérajó večkrat v začetu, navadno pa okoli srede kimoveca. — Zima je voljna, v južnih krajih pa, ki so višji od družih, je ojstra in dolgo terpi.

Serbija ima obilno blazih rúd v svojih berdih; pšenice, in družiga žita, pitanih in divjih zverí, celó kak šakal se kterikrat v rudniške planine zaleti. Ptice so tiste, ki živé navadno pod srednjim nebim pásam. Réke gomizé od rib. Gojzdov ima dežela silo, vse berda so obrašene; more se réči, de je skorej tretjina zemlje še v gojzdi. — Stanovnikov je v Srbiji 849,286; med témi je 825,783 Serbljanov, kterim so tudi Vlahi prišteti; 15,161 Turkov; 1.368 Judov; 900 tujcov stanovitno v deželi prebivajočih; in 6,074 Ciganov. Tako v Srbiji na štirivogeljni milji še 900 ljudi ne živí. — Serbljanje živé v 1170 občinah, 34 mestih, 2018 selih — vaséh, — 193 zasélih, in v 126,789 hišah. Naj glavniš mesta so: Beligrad, Požarevac, Smederevo, Jagodina, Šabac, Negotin in Paraćin. — Turki živé po nekaj v 16 mestih, in imajo 2649 hiš v deželi. Judje imajo stanovitno prebivanje le v Belimgradu; to velja tudi od tujcov. Ciganje nimajo stanovitniga prebivanja v deželi; priklati se iz družih krajev v Serbijo, in se ravno tako vernejo, ter gredo čez mejo.

V deželi se izdelujejo mnogotere rokodelstva. Pa vaséh žené sukno pripravljajo, s kterim se obadva spola oblačita; tudi veliko platna žené izdelajo. To je res vse pohvale vredno nad Serbljani, de se z domačimi pridelki oblačijo, ne pa takó kakor so Slovenci začeli, ki jih le to veselí, kar iz tujih deželá pride. Pametin mož je tisti, ki se iz tega živí in oblači, kar mu domačija da; zijaki pa, ki s tujšino bahajo, so opicam (merkelcam) podobni, ki vse posnemajo, kar nad drugimi vidijo neumna in napačniga.

Pri Jagodini imajo steklenico (glažuto). Papa ali potašel se pripravlja v krajih preko Morave. — Kupčijo imajo v rokah Serbljanje sami, Turki, Judje, in tujci. Poglavitne reči, ki jih Srbija v druge turške kraje razpošilja, so: vóli, kónji, krave, svinje, ovce, kozé, različne ribe, nezdelana žida in volna. — Naj imenitniš tergovske mesta so: Beligrad, Jagodina, Šabac in Negotin. — Vsi Serbljanje, to je, kteri so serbskiga rodú, so starovércei. Metropolit se imenuje „Arhiepiskop Beligradški in metropolit cele Srbije.“ Metropolit in episkopi se zbirajo od naroda in kneža. — Srbija je razdeljena v štiri eparhije: beligraško,

užiško, šabaško in timoško; eparhije pa se delé v protopopjate in namestništva. Kolikor je zmed tujcov katoliških, imajo stransko (privatno) božjo službo pri avstrijskim konzulatu; drugi tujci nimajo nič božje službe, razun Turkov, ki imajo svoje medšite (mošee), in razun Judov, ki imajo svojo snidnico (sinagogo). Za omikanje naroda je v Beligradu visoka šola (liceum) z modrovskim in bogoslovskim razdelkam, in gimnazjam, (kar mi pravimo: latinske šole); tri polgimnazje zunej Beligrada; obertno-kupčevska šola v Beligradu; gerška šola ravno ondi; in 232 malih šol po mestih in vaséh. Vsih učencov je 6,766. — V Beligradu je tudi družtvo serbskiga slovstva (literature).

Serbsko vladanje je ustavljeno z ustavo mesca grudna 1838 na svitlo dano, v svečanu 1839 razklicano. Oblasti zakonodajavne, zakonospolnovavne, in sodniške so po namenu imenovane ustave razstavljene. Zakonodajavno oblast ima knez sam s sovétam (s svetovavskim zborom), izpolnovavno ima knez sam. — Knežeska čast je zborna. Pravico kneza zbirati ima serbski narod, kteri ga v zbirališu zbira. — Letnih prineskov cele Srbije je 900,000 tolarjev; s tim se vsi troški odrivajo. — Bojna moč ob času mira obstoji le iz redniga garnizona ali stražarstva, ki se derži zavolj notranjiga reda, ob času sile in potrebe je pa vsak Serbljan vojak, in je dolžan z lastnim orožjem, in ob lastnim živežu se vojskovati; samo smodnika, in svinca mu vladarstvo da. — Serbska knežija plača vsako léto turškemu cesarju 2.300,000 serbskih grošev ali 197,666 gold. in 40 krajejarjev davka. Belogradški paša je sultanov namestnik v Srbiji, in vsi Turki, kar jih je v Srbiji, so pod njegovo oblastjo. Če Serbljan Turka toži, se zgodi pred turškim sodnikom; če pa Turk Serbljana, pred serbljanskim. Tujci so pod oblastjo konzulov ali poslanikov, ki so štirje v Srbiji: avstrijski, rusovski, angležki in francozki. — Dalje sledi v letim vse hvale vrednim besednjaku tudi kratka zgodovina serbske zemlje.

J.

Stroški za državni zbor na Dunaji.

Dunajski državni zbor je draga stvar. Vsak mesec se da 367 poslancam 73 tavžent in 4 sto goldinarjev. Nekdo je prerajtal, kér na en dan 2446 gold. pride in se v eni sèji okoli 11 tavžent besed govori, de vsaka beseda, ktero poslanec v sèji govori, 12 krajejarjev velja. — Drage besede so — tode radi jih plačamo, če so le besede ljudstvine sreče in stanovitne mirne poprave.

Pomagajte pogorelcem!

Okoli polnoči 21. dan tega mesca je Šmartin pri Litli velika nesreča zadéla. V leseni s slamo kriti hiši gosp. Čevljiča je oginj vstal; kako prav, se še ne vé. Kmalo so se 3 bližnje hiše in poslopja vnele, namreč Poljarjeva, Vdovčeva in Mlinarjeva z mlinam in skednjem in pa tudi gosp. Čevljičeva pristava, in sicer tako hitro, de je, predin so ljudje na pomoč prihitéli, že iz vsih imenovanih poslopij oginj visoko švigal, in nihče več ni upal, jih otéti. Obvarovati, de bi se oginj proti vasi ne obrnil, je mogla potem takim poglavitna skerb biti.

Veliko ljudi je pridno pomagalo. Slatinski baron, duhovšina, veliko gospóde, posebno pa gosp. Brauneis iz Cerkine, ki so bili ravno tukaj — vsi so delali s kmeti vred. Škoda je velika, zlasti pri Mlinarji. Trije pogorelci so sicer zavarovani, tode le za poslopja z majhnimi zneski! Bledi kot zid lazijo pogorelci po vasi brez doma, brez obleke, brez živeža!

To je pač žalosten stan, vreden usmiljenja dobrih ljudi — in nadjamo se, de ga bojo tudi naši.

Pomagajte, mili Slovenci! svojim revnim bratom v